

CAOP
Postbus 556, 2501 CN Den Haag
Lange Voorhout 13, 2514 EA Den Haag
KVK-nummer 41158878

Inlichtingen: V. Swens
Telefoon: 070 – 3 76 57 57
E-mail: v.swens@caop.nl
Datum: 16 januari 2023
Bijlage(n):
Ons kenmerk REO/22.0747.1
Zaaknummer: G.1.33

Verslag van de vergadering van de Werkgroep Reorganisaties (WG REO) op dinsdag 11 oktober 2022 van 13.00-16.16 uur in de Sophiezaal van het CAOP in Den Haag en via MS Teams

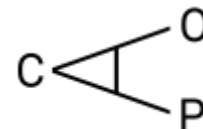
Aanwezig:

Van de zijde van Defensie: D. Broman (voorzitter), M. Elschot, M. Willemsen, R. Keij (t.b.v. ap 4) M. de Pee (t.b.v. ap 4)
Van de zijde van de centrales: R. van Riel, H. Wissink (AC), R. Segers (ACOP), S. Hop (CCOOP), T. van Leeuwen MST, R. Blik (CMHF)

Van de zijde van het secretariaat: V. Swens (CAOP)

Agenda

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda
2. Bespreken verslag en actiepuntenlijst d.d. 8 december 2020 (REO/21.0025)
3. Bespreken VRP DDG/DDS (REO/21.0464 +5 bijlagen) inclusief bijbehorende brieven (REO/21.0481, REO/22.0110 en REO/22.0593)
4. Bespreken sub beleidsvoornemen reorganisatie luchtverkeersleiding (REO/21.0339 + 2 bijlagen) inclusief bijbehorende brief (REO/21.0355)
5. Bespreken VRP JIVC fase 2a (REO/22.0562 + 5 bijlagen) inclusief bijbehorende brieven (REO/22.0535 en 22.0594 + 1 bijlage)
6. Bespreken VRP Reorganisatie Dienst Speciale interventies (REO/22.0539 + 3 bijlagen) inclusief bijbehorende brief (REO/22.0523)
7. Bespreken brief BCO PI (alternatieve) vulling CSS (REO/22.0538)
8. Rondvraag en sluiting

Agendapunt 1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda

(REO/22.0596)

De voorzitter opent de vergadering om 13.05 uur en heet de aanwezigen welkom. De voorzitter vertelt de heer De Kleijn te hebben opgevolgd, wiens functie hij afgelopen zomer heeft overgenomen.

Mededelingen

Van de zijde van Defensie zijn er geen mededelingen.

Van de zijde van de centrales neemt de heer Van Leeuwen vandaag deel via MST.

De heer Hop deelt mede zich in verband met een vervolgspraak stipt aan de eindtijd van 16.00 uur te moeten houden.

Agenda

De voorzitter stelt voor om agendapunt 3: 'Bespreken VRP DDG/DDS' en agendapunt 6: 'Bespreken VRP Reorganisatie Dienst Speciale Interventies' te schrappen. De reden is dat Defensie brieven van de centrales heeft ontvangen waarin zij afzien van de behandeling van deze VRP-en. De heer Hop reageert dat dat wat hem betreft voor agendapunt 3 akkoord is, omdat alle centrales daarbij hebben afgezien van behandeling. Voor agendapunt 6 ligt dat aldus spreker iets genuanceerder en dit punt dient wat hem betreft voor behandeling te blijven staan. De voorzitter besluit agendapunt 3 te schrappen en agendapunt 6 te laten staan.

De heer Segers informeert naar een aantal KSO die hij niet op de agenda ziet staan en waar hij door een collega op werd geattendeerd; hierover zou een brief zijn gestuurd. De heer Elschot reageert dat vermoedelijk bedoeld wordt op de brief namens het AC. Als het AC ermee kan instemmen wordt de bedoelde voor de eerstvolgende WG REO geagendeerd. De heer Van Riel geeft aan dat er op deze brief een reactie van Defensie is ontvangen, waarop het AC ook weer had willen reageren. Als de brief echter voor de volgende WG REO wordt geagendeerd zal spreker de reactie tot dan bewaren.

Agendapunt 2. Bespreken verslag en actiepuntenlijst d.d. 8 december 2020

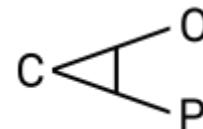
(REO/21.0025)

Verslag WG REO 08-12-2020

- Pag. 2, 2^e alinea onder agendapunt 2: *"De voorzitter zegt toe dit te zullen navragen en merkt op de vacature niet te kennen. Zij zal deze vraag zo snel mogelijk in de WG REO beantwoorden."*
De heer Hop wil weten wat het antwoord is. De heer Elschot memoreert dat er na betreffende WG REO geen vergadering meer heeft plaatsgevonden. Wel is er tijdens het io REO DMO op 17-12-2020 antwoord gegeven op deze vraag, dit is terug te vinden in het verslag van die vergadering. De heer Hop zegt een vraag te hebben gesteld aan de voorzitter van de WG REO en dus niet te verwachten dat deze vervolgens in de io REO wordt behandeld. De voorzitter parkeert het punt en komt er later in de vergadering op terug.
- Pag. 3: De heer Hop kondigt alvast aan op de P-paragraaf Logistiek Centrum Soesterberg terug te komen.
- Pag. 5, eind van 2^e alinea: Naar aanleiding van de discussie over de P-paragraaf Logistiek Centrum Soesterberg meldt het verslag: *"Vervolgens heeft spreekster de heer Hop naar zij meent horen zeggen dat hij de heer Stassen in dezen toch steunt en dit scheidt bij haar enige verwarring. Zij sluit voor dit moment echter de discussie omdat dit geen agendapunt is voor vandaag en wacht het verslag even af."* De heer Hop wil weten of de verwarring van de voorzitter na het lezen van het verslag is weggenomen.

De heer Bliek vult aan dat er meer plannen lopen waarbij de samenwerking met de markt aan de orde is en spreker verwacht van Defensie –dit kan dus ook een generieke discussie zijn- dat duidelijkheid geboden wordt over de manier waarop in dergelijke reorganisaties met de P-paragraaf wordt omgegaan. De oprichting van het Logistiek Centrum Soesterberg is een voorbeeld, waarover momenteel berichten op intranet verschijnen waar hij zijn vraagtekens bij plaatst. CLSK, waar partijen straks nog over spreken, en JIVC zijn andere voorbeelden.

De heer Van Riel citeert uit de brief 22.0617 van Defensie: *"..waar sprake is van overgang van defensiepersoneel naar een marktpartij, tenzij voor een uitbestedingstraject met een eigen personeelsproblematiek een maatwerk-oplossing moet worden gevonden. In een dergelijk geval vindt nader overleg met de vakcentrales plaats. Dit overleg dient in de regel te worden afgerond voordat de aanbestedingsprocedure voor het desbetreffende uitbestedingstraject wordt gestart"*. Vaak zijn uitbestedingstrajecten echter al gestart terwijl met de P-paragraaf nog moet worden aangevraagd en Defensie geeft in deze brief zelf aan dat het eigenlijk andersom moet.

De heer Hop voegt toe dat ten aanzien van de oprichting van het Logistiek Centrum Soesterberg is afgesproken dat sociale partners elkaar tijdig informeren. De CCOOP heeft hierover tevens een brief geschreven, te weten SOD/20.0568 van 13-08-2020, waarin erop wordt gewezen dat er bij een vorm van sourcing of publiek-private samenwerking in het overleg in de sector Defensie een personeelsparagraaf geschreven hoort te worden, zoals bedoeld in het sociaal statuut uitbestedingen (SSU). Er is zowel in de vergadering van 08-12-2020 (zoals in het verslag terug te lezen) als de vergadering daarvoor uitgebreid over gesproken en door Defensie toegezegd dat de centrales van de ontwikkelingen op de hoogte worden gehouden. Spreker is daarom verrast via de achterban te vernemen dat er op 3 oktober jl. schijnbaar een samenwerkingsverband met een marktpartij is getekend door C-LAS. Hij wil dan ook graag nu horen wat er getekend is, waarom de centrales hierover niet zijn geïnformeerd en waarom er geen P-paragraaf van tevoren is vastgesteld. De heer Bliek zegt dat dit het bericht is waar hij zojuist aan refereerde, dat op de site van de Landmacht is gepubliceerd. De heer Hop heeft daar geen toegang toe. De voorzitter zegt niet te weten of, en wat C-LAS precies getekend heeft. Hij begrijpt de behoefte die wordt geuit om deze informatie te verkrijgen en wil de vergadering kort schorsen om het antwoord na te gaan.

* SCHORSING OP VERZOEK DEFENSIE *

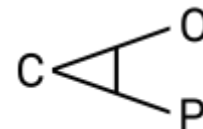
De voorzitter hervat de vergadering en meldt dat er op 03-10-2022 inderdaad een ondertekening door C-LAS heeft plaatsgehad. Dit betreft echter het bouwen van het gebouw. De heer Bliek verifieert dat het dus niet gaat om het overnemen van een bepaalde dienstverlening van Defensie, waarop de voorzitter aangeeft dat uit navraag bij CLAS blijkt dat dat in deze fase niet het geval is. CLAS heeft aangegeven de regels en gemaakte afspraken te volgen.

De voorzitter wil ook meteen even terugkomen op de eerder onbeantwoorde vraag met betrekking tot de vacature, dit is een schaal 16-functie die destijds is omgekat vanuit brigadegeneraal zijnde de projectdirecteur, rechtstreeks vallend onder de plv. directeur DMO.

De heer Hop wil weten met welke partij een contract is getekend voor de bouw van het gebouw, hij neemt aan dat het om een bouwbedrijf gaat. De heer Bliek heeft in het bericht gelezen dat het betreffende bedrijf Rhenus heet en heeft er een probleem mee dat er staat dat *“Rhenus een ervaren partner is en het bedrijf ook een rol krijgt bij de werkzaamheden die vanuit het centrum worden gedaan.”* Voor dit moment neemt hij kennis van het antwoord van de voorzitter dat het bedrijf alleen het gebouw bouwt, maar hij wordt wel zenuwachtig van deze zinsnede. De heer Hop zoekt ter plekke naar berichtgeving en vindt op defensie.nl het bericht waarin staat: *“Defensie kiest ervoor om het centrum niet volledig zelf op te zetten maar om de kennis en kunde van het bedrijfsleven te benutten. In Rhenus is een ervaren partner gevonden, die kan helpen het pand en alles daarbinnen en daarbuiten te ontwerpen, te bouwen, in te richten en te onderhouden. Het bedrijf krijgt ook een rol bij de werkzaamheden die vanuit het centrum worden gedaan. Hoe dit er precies uit gaat zien, wordt de komende periode verder uitgewerkt.”* Dáár is aldus spreker voor getekend en dat lijkt hem toch iets meer te behelzen dan alleen de bouw van het gebouw, waarop de voorzitter reageert dat er staat dat de rest nog verder wordt uitgewerkt. De heer Bliek zegt voor nu op het eerlijke antwoord van de Landmacht te moeten vertrouwen. Zowel de centrales als de voorzitter kennen op dit moment de inhoud van het contract niet. Wat er staat in het bericht geeft echter wel aanleiding tot twijfels en vraagtekens. Om de vergadering verder voort te kunnen zetten stelt spreker voor dat Defensie zorgt voor een nadere duiding en het onderwerp de hoogste prioriteit krijgt binnen de io REO CLAS. Hier kan de voorzitter zich in vinden en hij ziet tevens de route van de eerder afgesproken structurele updates richting de centrales. Spreker bevestigt het contract niet te hebben gezien, maar vraagt zich tegelijkertijd af of hij het in deze fase had moeten zien. Hij oppert nauwlettend in de gaten te houden wat er precies is afgesproken en waar precies voor getekend is, en daarover te rapporteren. Als een en ander niet in lijn is met de gemaakte afspraken dan zullen partijen daar verder discussie over voeren.

De heer Hop wil toch de voorzitter van het SOD vragen om de centrales nader te informeren. Een gebouw bouwen wordt normaliter door een bouwbedrijf gedaan, maar in dit geval gaat het om een logistiek expert. Spreker benadrukt dat eerdergenoemde brief van de CCOOP aan het SOD van 13-08-2020 in afschrift is verzonden aan de voorzitter van de WG REO, de voorzitter van de io REO CLAS en de voorzitter van de WG AP. In deze brief is een dringende oproep gedaan niet te laten gebeuren wat er bijvoorbeeld bij Paresto en DVOW is gebeurd. De heer Bliek ondersteunt de heer Hop in zijn voornemen dit bij het SOD neer te leggen, waarbij hij vindt dat er niet alleen over deze situatie maar in de breedte over de samenwerkingsverbanden in combinatie met de P-paragraaf gediscussieerd mag worden. De

Georganiseerd overleg Sector Defensie Werkgroep Reorganisatie (REO)

afpraak is de centrales aan de voorkant te informeren, maar deze moeten achteraf via de website van Defensie de berichten vernemen.

De heer Segers wil weten wat er nu concreet zal gebeuren, want deze discussie kost veel tijd terwijl een aantal zaken nog niet geheel helder is. De voorzitter stelt voor zo snel mogelijk meer duidelijkheid van CLAS te verkrijgen en het punt voor de volgende WG REO te agenderen, maar dat vindt de heer Hop te laat. Hij vraagt een toezegging van de voorzitter om binnen een week met een brief te komen waarin een update wordt gegeven over wat er daadwerkelijk is afgesproken. Vervolgens kan naar aanleiding van die brief besloten worden om er in de volgende WG REO verder over te spreken. Dit is wat de voorzitter betreft akkoord.

Actiepuntenlijst d.d. 08-12-2020

De heer Elschot geeft een toelichting op de status van de actiepunten.

1. DASH:

AFVOEREN – Een nieuw contract is getekend op 21-02-2022 met PAL JetSupport. Reeds ingezette vliegtuigen worden gemodificeerd, waarna deze weer 10 jaar inzetbaar zijn. De geplande FOC-datum is 15-02-2024.

2. Presentatie ontwikkelingen wielvoertuigen DVOW

AFVOEREN – De voorzitter vraagt de centrales naar de behoefte, of deze presentatie nog benodigd is gezien het punt uit 2020 dateert. De centrales constateren dat het punt destijds voornamelijk op de lijst is gezet vanwege een uitbesteding, dat er op dit moment geen concrete behoefte is aan een presentatie en dat het punt wat hen betreft afgevoerd kan worden.

Het verslag wordt met inachtneming van bovenstaande vastgesteld.

Agendapunt 3. Bespreken VRP DDG/DDS inclusief bijbehorende brieven

(REO/21.0464 +5 bijlagen), (REO/21.0481, REO/22.0110 en REO/22.0593)

Dit agendapunt is komen te vervallen.

Agendapunt 4. Bespreken sub beleidsvoornemen reorganisatie luchtverkeersleiding inclusief bijbehorende brief

(REO/21.0339 + 2 bijlagen), (REO/21.0355)

De voorzitter geeft de vertegenwoordigers namens het CLSK het woord. Zij geven allereerst een presentatie over 1ATM¹, waarna het AC en/of de CCOOP de gelegenheid krijgen om toe te lichten waarom het sub beleidsvoornemen ter behandeling werd geagendeerd.

Overste De Pee is Hoofd Sectie ATM bij de Luchtmacht en als projectleider belast met 1ATM. Hij vormt met samen met overste Keij, HR-adviseur, de kern van het projectbureau. De heer De Pee geeft aan blij te zijn om in de WG REO te zijn uitgenodigd om over 1ATM te praten. Het onderwerp ligt niet alleen al lang op tafel maar raakt ook veel collega's binnen de Luchtmacht, die behoefte hebben aan duidelijkheid en voortgang. De presentatie gaat in vogelvlucht door de hoofdlijnen van het programma en wordt afgesloten met een focus op HR-aspecten. Vanwege de samenhang in de presentatie wordt gevraagd om vragen ter verduidelijking wel tijdens de presentatie te stellen, maar de daadwerkelijke discussie in overleg met de voorzitter te parkeren tot na afloop van de presentatie, zodat alle onderwerpen zijn aangeraakt voordat de bespreking de diepte ingaat.

De heer De Pee vangt aan met de presentatie en behandelt slides 1 tot en met 7, de heer Keij presenteert vanaf slide 8. Onderstaand zijn de vragen en opmerkingen vanuit de centrales weergegeven.

- Tijdens de presentatie, n.a.v. slide 7 vraagt de heer Hop om een stand van zaken met betrekking tot wet- en regelgeving. Als deze gewijzigd moet worden kost dat namelijk veel tijd. De heer De Pee antwoordt dat de Wet Luchtvaart gewijzigd moet worden, maar deze is niet randvoorwaardelijk en dit gebeurt na integratie. Daarnaast

¹ De presentatie "1ATM presentatie voor WG REO 111022" is bijgevoegd en maakt integraal deel uit van dit verslag

moeten onderliggende regelingen wijzigen, met name de Regeling luchtverkeersdienstverlening. Deze is belangrijk, enerzijds omdat de taak dan echt bij LVNL wordt belegd wat een relatie heeft met de brevettering en anderzijds omdat het voor Defensie een financieel risico raakt, namelijk dat er btw-afdracht wordt gerekend. In het geval van een bij wet opgedragen taak wordt dit risico verminderd. Het wijzigen van de regeling is haalbaar vóór integratie. I&W is er primair penvoerder voor.

De heer Hop vraagt of de huidige medewerkers opnieuw gebrevetteerd moeten worden, waarop de heer De Pee ontkennend antwoordt. Medewerkers blijven hetzelfde werk doen als waar ze nu een geldig brevet voor hebben en straks ook. Het is vooral een administratieve regeling waarbij de Inspectie Leefomgeving en Transport een gelijkstelling moet kunnen afgeven. Vakinhoudelijk zijn er geen verschillen tussen de opleidingen, maar er zijn bepaalde kennismodules die voor civiele luchtverkeersleiders wel en voor militaire luchtverkeersleiders niet als relevant en noodzakelijk worden beschouwd. Dit wordt door EASA bepaald.

- Tijdens de presentatie, n.a.v. slide 8 m.b.t. 'inschaling en functiehuis' vraagt de heer Hop of het functiehuis LVNL wordt aangepast om de militairen erin in te schalen of dat de militairen in het bestaande functiehuis worden ingepast. De heer Keij antwoordt dat er bij LVNL nieuwe functies bij komen waaraan een bepaalde schaal gekoppeld moet worden, om taken uit te kunnen voeren die de LVNL nu nog niet uitvoert. De heer Hop vindt het niet van aantrekkelijk werkgeverschap getuigen als je als luchtverkeersleider Defensie zomaar een andere luchtverkeersleider bij LVNL wordt. De heer De Pee licht toe dat de ambitie is om de militaire posities in het huidige loonebouw in te passen, waarbij LVNL mainport-verkeersleiding en regio-verkeersleiding kent. Bij LVNL worden mensen als verkeersleider gezien niet zijnde mainport maar regio. Daarnaast is er nog een discussie over inhoud schaal 25 of 26, wat te maken heeft met de hoeveelheid bevoegdverklaringen en daarvan is een vertaalslag gemaakt omdat Defensie anders werkt. De medewerkers worden volledig verkeersleider, ook in de schalen van LVNL, maar wel in de regio-unitindeling. En daar kunnen zij natuurlijk van alles van vinden. De heer Hop stelt dat er meer medewerkers dan alleen luchtverkeersleiders overgaan. Dit wordt door de heer De Pee bevestigd en hij geeft aan dat dat de ondersteuners zijn. Spreker meent echter dat de discussie nu al erg inhoudelijk wordt. De heer Segers is het daarmee eens en stelt voor deze te voeren als de P-paragraaf aan de orde is. De heer Hop wil toch antwoord krijgen op zijn vraag of die functies in het functiehuis van LVNL passen. De heer De Pee zegt dat een assistent wordt ingeschaald als assistent, een verkeersleider wordt ingeschaald als verkeersleider en een procedure designer wordt ingeschaald als procedure designer. Sterker nog, hij denkt dat als mensen meerdere dingen kunnen, zij zullen kunnen kiezen. Het punt is echter dat er nooit een 1-op-1 vergelijking mogelijk is en dat dergelijke detaildiscussies, zoals de heer Segers terecht aangaf, gevoerd moeten worden in het kader van een bijzondere P-paragraaf.
- Tijdens de presentatie, n.a.v. slide 9 m.b.t. 'achterblijvende taken' vraagt de heer Segers of dat een aparte reorganisatie binnen de vliegvelden of de commands wordt. De heer Keij zegt dat hier bij de inrichting van het air mobility command al min of meer rekening mee is gehouden, dat er een soort luchthavendienst in terugkomt. Dat wil niet zeggen dat er al functies zijn komen te vervallen. Deels zal het meelopen in lopende reorganisaties zijn en deels zal het een nieuwe reorganisatie zijn.
- Tijdens de presentatie, n.a.v. eerdere slide 5 m.b.t. 'vrijwilligheid' vraagt de heer Hop of 1ATM een risico loopt als (een grote groep) medewerkers niet vrijwillig over wil gaan. De heer Keij denkt dat dat 1ATM lastig kan maken maar de taken gaan nog steeds wel over naar LVNL en luchtverkeersleiding als specialisme verdwijnt bij Defensie. De mensen kunnen dus achterblijven maar zullen dan omgeschoold of herbestemd moeten worden. De heer De Pee memoreert dat het plan zijn oorsprong kent in een tijd waarin Defensie ondanks bindingspremies en toelagen grote moeite had om de luchtverkeersleiders binnen te houden. Hoewel het personeel alweer wat kritischer is geworden is de aanname nog steeds dat het voor de luchtverkeersleiders aantrekkelijker is om de overstap te maken.
- Tijdens de presentatie, n.a.v. slide 10 m.b.t. 'klankbordgroep' geeft de heer Hop aan graag de verslagen van deze klankbordgroep te ontvangen. De heer Keij reageert dat de klankbordgroep formeel geen gesprekspartner is in het overleg van LVNL. Er zijn wel zaken gedeeld en presentaties gegeven, maar er zijn geen verslagen. De heer Hop vraagt of de vertegenwoordigers binnen de TRMC ook niet worden geïnformeerd over wat er in de klankbordgroep is gewisseld, waarop de heer Keij antwoordt dat hij en de heer De Pee de TRMC daarover informeren. De heer Hop vraagt waarom die informatie hier niet met de centrales gedeeld kan worden en wel met de TRMC. De heer De Pee zegt dat hiermee een gevoelig punt wordt geraakt ten aanzien van de belangenbehartiging van defensiemedewerkers in dit traject. De medewerkers zijn naarstig op zoek naar duidelijkheid. LVNL praat met haar vakcentrales over de inschaling, maar de vakcentrales zijn geen vertegenwoordigers van de Luchtmacht-medewerkers. De Luchtmacht heeft daarom gekozen om een representatieve groep medewerkers van informatie te voorzien en er informatie op te halen. De vraag die bij betrokkenen leeft is wel wie hen in dit kader vertegenwoordigt.

Georganiseerd overleg Sector Defensie Werkgroep Reorganisatie (REO)

De heer Van Leeuwen dankt beide heren voor de presentatie en het geboden inzicht in de ontwikkeling rondom LVNL. Het punt van zorg dat spreker heeft raakt aan hetgeen zojuist werd besproken, namelijk dat de belangen van het defensiepersoneel niet gediend zijn en geschaad kunnen worden. Zij zijn immers niet vertegenwoordigd. Spreker wil weten welke afspraken hierover aan werkgeverskant zijn gemaakt. Daarnaast wil hij terugkomen op een eerdere opmerking die de heer De Pee tijdens de 1ATM-presentatie maakte. In zijn toelichting bij slide 5 (Opdrachtnota SG) gaf de heer De Pee aan dat benoemd is dat het reservistenmodel onvoldoende garanties biedt voor de militaire dienstverlening en dat CLSK de opdracht heeft gekregen om de gevolgen, de verschillende handelingsopties en risico's daarvan uit te werken. De heer Van Leeuwen wil weten hoe daar nu naar gekeken wordt, gegeven de huidige ontwikkelingen in Europa. Spreker kan zich voorstellen dat er nu anders over wordt gedacht dan ten tijde van de start van 1ATM.

De heer De Pee reageert eerst op de tweede vraag van de heer Van Leeuwen en schetst dat 1ATM geboren is in de tijd van de adaptieve krijgsmacht en er inmiddels een ander strategisch speelveld is. Wat volgens hem in deze context belangrijk is, is dat het reservistenmodel onvoldoende garanties biedt in het kader van de AGDEF-opdracht om twee lijnen te kunnen ondersteunen met expeditionaire verkeersleiders. Tegelijkertijd worden handelingsopties onderzocht betreffende sectoren-luchtverkeersleiders, geen betrekking hebbende dus op radar-luchtverkeersleiders. De situatie in Oekraïne heeft daarbij voor een andere focus gezorgd en er zal in termen van hoofdtak 1 buiten landsgrenzen veel meer naar landen worden gegaan waar de verkeersleiding volgens NATO-standaard is ingeregeld. Het vraagstuk blijft dus met name liggen in hoofdtak 2 expeditionaire inzet waarbij de Luchtmacht gekeken heeft naar wat de handelingsopties zijn, omdat er geen uitzicht is op een aanstellingsvorm die de garanties biedt die hiervoor noodzakelijk zouden zijn. Eén handelingsoptie zou zijn om de vliegvelden (deels) niet te integreren, een andere is om het ambitieniveau voor hoofdtak 2 –de opdracht van de CDS- neerwaarts te laten bijstellen. Het is een keuze tussen twee kwaden omdat het uitzendprobleem oplossen betekent dat er een klein vakgebied wordt achtergehouden waarbij juist luchtverkeersleiding een stapeling is van meerdere diensten. Het reservistenmodel aan de andere kant accepteren betekent dat er niet volledig invulling gegeven kan worden.

De heer Van Leeuwen wil in reactie hierop weten hoe het zit met hoofdtak 1 binnen de landsgrenzen. Als het gaat om hoofdtak 1 in Nederland zijn er volgens de heer De Pee grotere zorgen dan de luchtverkeersleiding, met dien verstande dat als er hier gevochten wordt er sprake is van een andere orde van grootte dan de discussie over gegarandeerde beschikbaarheid. Aannemend dat mensen reservist zijn en er een rode knop-scenario is, kan er in zo'n situatie nationaal gemobiliseerd worden op basis van staatsnoodwetgeving. Maar als er hier gevochten wordt, zal er niet veel verkeer geleid worden dus vindt spreker het vanuit een militair-operationeel vraagstuk minder relevant omdat dan de hele luchtruimstructuur verandert en de civiele luchtvaart niet meer werkt.

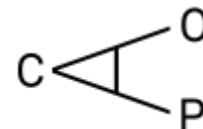
Volgens de heer Van Riel is in het geval de opdracht van de CDS moet worden bijgesteld een Grondwetswijziging nodig.

De heer Segers krijgt een beetje het gevoel dat er een huis gebouwd wordt zonder fundering. De vraag van zojuist is eigenlijk een hele essentiële voor de gehele reorganisatie. Spreker heeft verder in een io REO eerder eens gevraagd of er ook een plan B is en hoorde een vergelijkbare reactie als de heer De Pee aangaf, dat er dan toch militaire verkeersleiders bij de Luchtmacht moeten blijven en daar is het nu te laat voor. Dit vindt hij eigenlijk wel een tekortkoming want dat verhaal had helder moeten zijn voordat de reorganisatie ingezet werd. Bovendien denkt hij dat er, vergelijkbaar met hoe het destijds met de Rijksgebouwendienst is gegaan, informeel overleg met de nieuwe werkgever gevoerd had kunnen worden om te voorkomen dat een situatie ontstaat zoals deze er nu is en defensiemedewerkers niet vertegenwoordigd worden. Deze algemene opmerking wilde hij even maken voordat de bespreking over de P-paragraaf straks gevoerd wordt, waarbij het naar zijn gevoel mogelijk is dat helemaal opnieuw moet worden begonnen of iets heel anders moet worden gedaan.

* PAUZE *

De voorzitter hervat de vergadering en memoreert dat een brief is gestuurd namens de CCOOP en het AC om het sub beleidsvoornemen ter behandeling te agenderen. Spreker geeft graag het woord aan één van beide centrales.

De heer Van Riel wijst erop –daar kunnen de verslagen van de WG REO op worden nageslagen- dat destijds is afgesproken om het beleidsvoornemen, dat toen nog niet gereed was om vast te stellen, ter behandeling zou worden aangeboden en vervolgens is deze uiteindelijk ter *informatie* aangeboden. Tot op de dag van vandaag is het beleidsvoornemen nog niet vastgesteld, zo concludeert spreker.

Wat het beleidsvoornemen betreft wil hij graag starten op pagina 4 waar ten aanzien van het doel van de reorganisatie is geschreven *“de volledige integratie van alle civiele en militaire luchtverkeersleidingsdiensten”*. In zijn optiek gaat het hier over werkzaamheden en niet over mensen. Dat is ook een aantal keren aan de orde geweest in het io REO. Overigens is dit in verschillende brieven van de Minister en de staatssecretaris eveneens bevestigd, waarin wordt gesteld dat er verregaande samenwerking zal plaatsvinden militair-civiel. Dat is heel iets anders dan het volledig outsourcen van de betreffende diensten en de heer Van Riel betwijfelt of de Tweede Kamer correct geïnformeerd is. Spreker stelt de voorzitter de vraag of deze het eens is dat het beleidsvoornemen over *diensten* en niet over *personen* gaat. De voorzitter antwoordt dezelfde woorden te lezen als de heer Van Riel: diensten. De heer De Pee licht toe dat de luchtverkeersleidingsdiensten logischerwijs geleverd worden door mensen en is er dus vanuit gegaan dat dat voldoende helder was. De heer Van Riel zegt in geen van de Kamerstukken te hebben gelezen dat er daadwerkelijk medewerkers over dienen te gaan, er staat alleen dat er een verregaande samenwerking zal plaatsvinden. Ten aanzien van de zinsnede in het beleidsvoornemen: *“Doel van deze reorganisatie is dan ook om vast te stellen welke functies bij Defensie komen te vervallen als gevolg van de integratie”* leest hij in de politieke stukken helemaal niets terug.

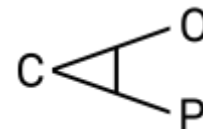
De tweede vraag is dezelfde als zojuist reeds voorbijkwam. Onder de kop 3.1. Waarborging militaire dienstverlening op pagina 5 staat: *“Door de integratie van de militaire luchtverkeersleiding capaciteit binnen 1ATM wordt LVNL medeverantwoordelijk voor de uitvoering van de hoofdtaken van het Ministerie van Defensie”*. Spreker verwijst wederom naar de grondwettelijke hoofdtaken en vraagt of deze in de toekomst door burgers uitgevoerd gaan worden. De voorzitter zal na de volledige inbreng van de heer Van Riel hierop reageren.

Het derde punt betreft de bijzondere personeelsparagraaf, waarover in 3.3. Personeel op pagina 6 staat: *“Vanwege de uitzonderlijke situatie dat personeel overgaat naar een andere organisatie en om de transitie zorgvuldig uit te voeren wordt een bijzondere personeelsparagraaf opgesteld”*. De heer Van Riel verwijst wederom naar de nota ioREODOSCO/22.0617 waarin het proces rond sourcing staat beschreven. Hierin is opgenomen: *“Dit overleg dient in de regel te worden afgerond voordat de aanbestedingsprocedure voor het desbetreffende uitbestedingstraject wordt gestart, zodat eventuele afspraken die bij de marktpartij moeten worden bedongen nog in de aanbesteding kunnen worden meegenomen”*. De centrales zijn weer rijkelijk laat betrokken, zo vindt spreker. Hij hoort namelijk dat er al allerlei gesprekken hebben plaatsgevonden en tabellen worden opgelopen. Nu de centrales aan de achterkant worden geïnformeerd, komen partijen mogelijk tot de conclusie dat alles overnieuw gedaan kan worden.

In 3.4. Financieel staat: *“Deze reorganisatie wordt uitgevoerd conform de financiële kaders in de ‘Opdrachtnota reorganisatie luchtverkeersleiding’ (ref E)”*. In de betreffende opdrachtnota van de SG is bepaald dat de integratie budgetneutraal moet worden uitgevoerd. Volgens de heer Van Riel heeft de TRMC reeds geconcludeerd dat de integratie niet budgetneutraal uitgevoerd *kan* worden dus vraagt hij zich af op welke manier nu kan worden voortgegaan, als er al wordt voortgegaan.

De voorzitter reageert per punt:

1. Op de vraag of met de integratie van diensten hetzelfde wordt bedoeld als de integratie van personeel reageert de voorzitter dat hij inderdaad ook ‘diensten’ leest, dat is althans wat er staat. Diensten worden echter vervuld door mensen. De heer Van Riel stelt dat dat niet impliceert dat die mensen ook overgaan en dat was nu juist de onderliggende vraag. Zoals het er staat gaan alleen de diensten, de werkzaamheden over. En dan is het niet zo dat automatisch ook de mensen mee overgaan, waarbij hij het voorbeeld van DVOW noemt. De heer De Pee legt uit dat de luchtverkeersleiding met enorme tekorten kampt en gezien de leeftijdsopbouw van het personeel een grote uitstroom voorziet. Het staat in het programma dan ook niet ter discussie dat betrokkenen overgaan, maar wellicht is dit zo vanzelfsprekend geweest en ook consequent door de leiding van zowel de Luchtmacht als de LVNL uitgedragen, dat dat onvoldoende scherp in de tekst is geland. De heer Van Riel stelt dat voornoemde samenhangt met de vraag of de hoofdtaken 1 en 2 door burgers uitgevoerd gaan worden. Op dit moment is dat in ieder geval onmogelijk.
2. De voorzitter ziet het niet gebeuren dat de hoofdtaken van Defensie door burgers uitgevoerd gaan worden, maar hij begrijpt in dit verband de vraag. De heer Hop stelt voor dat Defensie het plan terugneemt totdat er helderheid is of er volledige integratie plaatsvindt, of dat medewerkers toch nog achterblijven zoals eerder tijdens de presentatie werd benoemd. Hij heeft gehoord dat er momenteel nog een besluit moet worden genomen binnen de Luchtmacht om een deel van de medewerkers aan te houden en daarbij werd het aantal van 80 van de 220 genoemd. Volgens de

voorzitter ging dat om iets anders, namelijk het feit dat militaire taken door militairen moeten worden uitgevoerd en het benodigd aantal mensen daarom een andere, namelijk militaire status krijgen. Een optie die geopperd is om deze mensen als reservist aan te houden, zodat zij militair ingezet kunnen worden. Volgens de heer Hop is dit iets heel anders dan hij net hoorde en hij vermoedt dat de voorzitter het antwoord dat hij eerder gaf nu omdraait. Als de mensen als reservist worden aangehouden heeft de werkgever immers ook geen zorg over de randvoorwaarden die benoemd zijn, want die liggen dan bij LVNL. De heer De Pee licht toe dat in de opdracht van de SG, voor volledige integratie, specifiek de inzet ten behoeve van de hoofdtaak 1, 2 en 3 wordt benoemd waarbij onderkend is dat het reservistenmodel onvoldoende garanties biedt. De heer Van Riel heeft een terechte vraag opgelegd om antwoord te geven of een hoofdtaak van Defensie door burgers zal worden gedaan. Het gaat om de torenverkeersleiders, dat zijn 80 mensen. Om vervolgens invulling te geven aan de opdrachten in de AGCDS die niet nader gespecificeerd zijn, is vastgesteld dat een pool van 40 mensen benodigd is. Het aanpassen van het ambitieniveau zou een discussie kunnen zijn, maar gezien het mandaat van Defensie is het mogelijk dat het reservistenmodel wel acceptabel is. Als dat niet zo is, kan de Luchtmacht de opdracht niet uitvoeren. Uiteindelijk moet hierover door degene met het mandaat een besluit over worden genomen.

De heer Van Riel constateert dat de heer De Pee een volgende regel in de opdracht van de SG juist niet aanhaalt, namelijk wat de mitigerende maatregelen zijn. De heer De Pee zegt dat het geen zwart-wit vraagstuk is en Nederland in het buitenland niet eens het recht heeft om verkeersleiding te plegen. Een mitigerende maatregel kan zijn om in de toekomst geen verkeersleiders maar vliegers als liaison te sturen. Als de BV Nederland de ambitie heeft om een zelfstandige luchthaven te kunnen runnen, dan zal een gedeelte moeten worden achterhouden. Toen 1ATM begon ging het over hoofdtaak 2 en spreker durft te zeggen dat een groot deel van de uitzendingen zonder verkeersleiders gedaan kan worden, maar soms is er de wens ze mee te sturen (als liaison). De heer Van Riel stelt dat dat een politieke keuze is, waarvan hij zich afvraagt of deze gemaakt is. De heer Segers herhaalt zijn opmerking over het huis zonder fundament en vindt dat er eerst voor gezorgd moet worden dat dit verhaal helder is.

De heer Bliek dringt er bij de voorzitter op aan het sub beleidsvoornemen terug te nemen omdat partijen in een patstelling terecht zijn gekomen. Zonder gegarandeerde capaciteit (militair) willen de centrales er niet mee verder. Er is eerder gevraagd de reservistenstatus aan te passen, de wetgeving aan te passen op allerlei niveaus maar partijen komen er maar niet uit. Het sub beleidsvoornemen moet aldus spreker van tafel en de plaat moet helemaal opnieuw worden uitgedacht. Dat vindt hij heel vervelend voor betrokkenen die al twee jaar lang op duidelijkheid wachten maar er moet capaciteit gegarandeerd zijn. Er is twee jaar lang geen antwoord gekomen op de vragen die door de centrales gesteld zijn.

De heer De Pee roept op tot het formuleren van een gedeelde probleemdefinitie. De voorzitter heeft niet het idee dat het hele plan op de schop moet maar begrijpt dat er nu niet datgene in geformuleerd is waar de centrales behoefte aan hebben. De heer Bliek meent dat daartoe politieke moed voor nodig is, want er moet in de wetgeving iets veranderen.

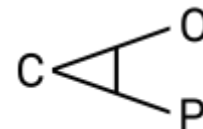
3. De voorzitter komt terug op het derde punt in de inbreng van de heer Van Riel en de nota ioREODOSCO/22.0617. Het betreft een nota waarin de afspraken staan die in 2019 zijn gemaakt over het aan de voorkant betrekken van de centrales bij uitbestedingstrajecten. De heer Bliek adviseert de voorzitter nogmaals, gezien de tijd en het feit dat de centrales inmiddels meer gehoord hebben dan zij gevraagd hadden, de 'way ahead' door de Luchtmacht is geïllustreerd en de centrales beren op de weg zien, om het gehele stuk terug te trekken. Twee jaar geleden hebben de centrales al gesproken over de reservistenstatus, CDS en dergelijke. De betrokken medewerkers verdienen zo snel mogelijk duidelijkheid en willen verder. De voorzitter besluit de vergadering kort te schorsen.

* SCHORSING OP VERZOEK DEFENSIE *

De voorzitter heeft tijdens de schorsing overleg gevoerd en stelt voor het voorliggend sub beleidsvoornemen terug te trekken, omdat hij op een juiste wijze, in een nieuw sub beleidsvoornemen, antwoord wil kunnen geven op de punten van zorg van de centrales. Spreker heeft tevens een aantal handreikingen van de centrales gezien, hetgeen hij prettig vindt om te bemerken. Er is een aantal mogelijkheden om een nieuwe sub beleidsvoornemen te behandelen:

- in een volgende WG REO, op dezelfde wijze aan te lopen als vandaag;

- Defensie stuurt het nieuwe beleidsvoornemen toe en als het naar mening van de centrales een goed verhaal is kan er omwille van de snelheid in het proces worden afgezien van behandeling in de WG REO.

Voor de heer Bliek zijn beide geen optie omdat eerst de benoemde problemen moeten worden opgelost voordat een nieuw sub beleidsvoornemen geschreven kan worden. Ook voor de heer Hop is de enige optie te komen met een nieuw sub beleidsvoornemen waarin het belangrijkste vraagstuk geadresseerd is, te weten de 'waarborging militaire dienstverlening' zoals ook op pagina 2 van de opdrachtnota van de SG is benoemd. Het sub beleidsvoornemen intrekken en opnieuw aanbieden is aldus spreker vergeefs. De risico's ten aanzien van de continuïteit van de militaire dienstverlening moeten in kaart worden gebracht teneinde deze te kunnen mitigeren of accepteren. De voorzitter zegt die insteek ook te hebben en niet voornemens te zijn hetzelfde beleidsvoornemen opnieuw aan te bieden.

De heer Van Riel informeert of de TRMC ontbonden zal worden. Wat de heer Segers betreft volstaat het om een nieuw (gewijzigd) beleidsvoornemen aan te bieden waar alles in staat en dus alle besproken punten en vragen van de centrales zijn beantwoord. De TRMC hoeft wat hem betreft niet ontbonden te worden, maar wat men in de TRMC verder bespreekt is natuurlijk wel afhankelijk van dit nieuwe beleidsvoornemen. De heer Bliek vindt dat het gehele stuk moet worden teruggetrokken, waarmee het dan ook niet meer bestaat. Hij is er niet op tegen om de instellingsbeschikking TRMC voorlopig te handhaven, omdat de medezeggenschap naar zijn mening formeel mee moet kunnen blijven praten. De heer Hop wijst erop dat een groot deel van MC's die in de TRMC betrokken waren, niet meer bestaat dus er zal wel een herziening moeten zijn.

Desgevraagd door de voorzitter geven de centrales hun reactie op de wijze waarop dit stuk met de centrales gedeeld en besproken wordt, informeel of formeel, SOD of WG REO. De heer Hop wil het liefst formeel en direct via het SOD, de heer Van Riel sluit zich daarbij aan. De heer Segers geeft de voorkeur eerst het informele traject te volgen en de heer Bliek is enigszins ambivalent in deze, omdat hij betwijfelt of Defensie met de juiste antwoorden op de zorgpunten en vragen kan komen. De voorzitter is geen voorstander om het direct naar het SOD te brengen en besluit dat het sub beleidsvoornemen reorganisatie luchtverkeersleiding in zijn geheel wordt teruggetrokken en een nieuw beleidsvoornemen wordt aangeboden, ter behandeling in de WG REO.

Agendapunt 5. Bespreken VRP JIVC fase 2a (REO/22.0562 + 5 bijlagen) inclusief bijbehorende brieven (REO/22.0535 en 22.0594 + 1 bijlage)

De voorzitter stelt vast dat er geen tijd resteert om dit agendapunt te behandelen en vraagt of het schriftelijk mag worden afgehandeld. Er zijn aanvullende vragen gesteld (over het proces) waar de voorzitter een brief over zal sturen naar de WG REO. De heer Hop zegt zelf geen aanvullende vragen te hebben gesteld, maar kan zich vinden in de voorgestelde route. De heer Segers is eveneens akkoord. De heer Bliek vindt het belangrijk dat als er nog vragen resteren, deze inderdaad gebundeld en beantwoord worden. Ook hier wachten veel betrokkenen op duidelijkheid. De heer Van Riel sluit zich bij collega Bliek aan.

De voorzitter gaat na of, en welke vragen er in dit verband nog liggen en informeert de deelnemers. Indien nodig kan het punt voor een volgend WG REO geagendeerd worden.

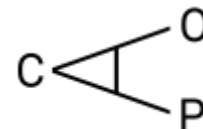
Agendapunt 6. Bespreken VRP Reorganisatie Dienst Speciale interventies (REO/22.0539 + 3 bijlagen) inclusief bijbehorende brief (REO/22.0523)

De heer Hop zegt dat er in het stuk over de medewerker interventie nu opeens staat dat de evaluatie kan plaatsvinden nadat de medewerker is opgeleid. Dat is echter niet bij de behandeling aan de orde geweest en spreker vraagt zich af of het gezien de DBGE wel gered gaat worden. Hij informeert tevens hoe lang de opleiding duurt. De voorzitter gaat dit na.

Een ander punt dat de heer Hop is opgevallen is dat iedere medewerker in de organisatie (inclusief de hoogste baas) volgens de stukken rapporteert aan de P&O-functionaris. Hij vraagt of hiernaar gekeken kan worden omdat er wellicht een fout is gemaakt. Ook dit punt wordt door de voorzitter genoteerd.

Als deze twee punten zijn geadresseerd, kan het plan wat de heer Hop betreft door.

Agendapunt 7. Bespreken brief BCO PI (alternatieve) vulling CSS (REO/22.0538)

Dit agendapunt is niet behandeld.

Agendapunt 8. Rondvraag en sluiting

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag. De voorzitter sluit de vergadering om 16.16 uur.

Actiepuntenlijst WG REO behorend bij de vergadering van 11-10-2022

Nr.	Onderwerp	Korte omschrijving acties	Actie	Voortgang/opmerkingen
1.	Brief AC m.b.t. totaaloverzicht KSO's	<i>WG REO 11-10-2022:</i> Agenderen WG REO 29-11-2022		
2.	Update ondertekening contract CLAS-Rhenus i.r.t. LCS	<i>WG REO 11-10-2022:</i> De voorzitter informeert de centrales binnen 1 week over het contract dat op 03-10-2022 is ondertekend		
3.	Sub beleidsvoornemen reorganisatie luchtverkeersleiding	<i>WG REO 11-10-2022:</i> Het sub beleidsvoornemen reorganisatie luchtverkeersleiding wordt in zijn geheel teruggetrokken en een nieuw beleidsvoornemen wordt aangeboden, ter behandeling in de WG REO		
4.	VRP JIVC fase 2a	<i>WG REO 11-10-2022:</i> De <u>voorzitter</u> gaat na of, en welke vragen er nog zijn en informeert de deelnemers. Indien nodig wordt het punt voor een volgend WG REO geagendeerd.		
5.	VRP Reorganisatie DSI	<i>WG REO 11-10-2022:</i> -Nagaan vragen de heer Hop		